

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Ove Sæbø	Arkivkode: FA-F30
Arkivsaksnr: 23/91	Løpenr: 23/768
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Formannskapet		
Kommunestyret		

Busetjing av flyktningar 2023 - oppmoding frå Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi)

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

1. Samnanger kommune vedtek å ta imot og busetje 15 flyktningar i 2023. Talet inkluderer ikkje familiegjenforeiningar.
2. Samnanger kommune kan per no ikkje opne for ta imot fleire flyktningar enn dette i 2023 sjølv om behovet skulle auke, men vil gjere ei ny vurdering dersom det gjennom året kjem ei ny konkret oppmoding frå IMDi.
3. Kommunestyret gjev rådmannen fullmakt til å disponere tilskota kommunen mottok til føremålet. Det inneber mellom anna å bemanne opp administrasjonen og dei tenestene som er naudsynte for å kunne gje flyktningane eit velfungerande bu- og opphaldstilbod. I tillegg kan det tyde å inngå leigeavtar om bustadar, innkjøp av naudsynt utstyr som flyktningane treng i det daglege, samt innkjøp/leasing/leige av bil som flyktningtenesta kan disponere.
4. Finansiering av tiltaka skal skje innanfor ramma av integreringstilskotet som følgjer med flyktningane som vert busette i Samnanger kommune.
5. Rådmannen skal jamnleg rapportere status for busetjinga, inkludert økonomi, til kommunestyret.

Dokument som er vedlagt:

Busetting av flyktningar 2022 - oppmodingstal frå Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi)
Anmodning om bosetting 2023 - Samnanger kommune (3)

Dokument som ikkje er vedlagt:

Delegeringsreglement for Samnanger kommune

Oppsummering:

Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi) oppmoda i brev d. 25.11.22 Samnanger kommune om å busetje 30 flyktningar i 2023. Flyktningstraumen frå Ukraina er venta å vere stor også i 2023, medan det også skal busetjast flyktningar frå andre konfliktområde i verda.

Rådmannen har gjort ei evaluering på grunnlag av erfaringar i 2022 og rår til at Samnanger kommune samla sett kan ta på seg å busetje inntil 15 flyktningar i 2023.

Saksopplysningar:

Bakgrunn for saka:

Noreg har sidan mars 2022 handtert ein massefluktsituasjon utan sidestykke i vår tid. Den samla oppmodinga i 2022 for alle kommunane frå Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi) var 35 000 flyktningar. Av dette busette Samnanger kommune 40 flyktningar, inkludert familiegjenforeiningar.

IMDi oppmodar kommunane om å ta i mot 35 000 flyktningar også i 2023. Samnanger kommune vert oppmoda om å busette 30 personar av desse. Det samla omfanget av flyktningar til Noreg er prega av uvisse og det kan bli både fleire eller færre, i hovudsak avhengig av utviklinga av krigen i Ukraina. Samstundes er det flyktningar frå andre konfliktområde i verda som også treng busetjing.

I avgjerda om kor mange flyktningar Samnanger kommune kan busetje er det vesentleg å gjere vurderingar knytt til tilgong på bustadar samt kapasitet i dei kommunale tenestene. Erfaringar frå 2022 ligg til grunn for dette. I tillegg må me gjere vurderingar med omsyn til at flyktningar frå ulike delar av verda kan ha ulike behov som krev ulik ressursbruk frå kommunen.

IMDi ber om at kommunen fattar vedtak som er i tråd med oppmodinga – 30 flyktningar. Samstundes må ikkje vedtaket inkludere familiegjenforeining eller andre reservasjonar. Dei ber vidare om at kommunen gjer ei vurdering av kor mange fleire flyktningar (kor av einslege mindreårige) kommunen potensielt kan busetje dersom behovet aukar. I tillegg ber dei om ei vurdering frå kommunen om kva som skal til for å oppretthalde ein høg kapasitet for busetjing i kommunen.

Det er kommunestyret som vedtek rammer for mottak/busetjing av flyktningar, jf. delegeringsreglementet pkt. 4.2 x).

Faktagrunnlag, problemskildring og moglege løysingar:

Samnanger kommune har gjort ein god jobb i 2022 med busetjing av 40 flyktningar. Det tok kort tid frå krigen i Ukraina braut ut 24. februar til det vart fatta vedtak om busetjing av 30 flyktningar i kommunestyret 7. april. Deretter kom det fortløpande flyktningar som vart busette. 28. juli vedtok formannskapet å busetje ytterlegare 5 flyktningar.

Kommuneadministrasjonen var ikkje rigga for ei så stor og rask utfordring, men dei tilsette leverte særskild god innsats for å få dette til. Det har likevel vore utfordringar som til tider har gjeve store belastningar både på enkeltpersonar og tenestemråde som me no i 2023 må ta omsyn til når me skal planlegge for å ta imot fleire flyktningar.

Me veit per no ikkje tidspunkt for kva tid ev. nye flyktningar kjem, kvar dei kjem ifrå, ei heller kor mange. Likevel har me no eit betre erfaringsgrunnlag enn me hadde på same tid eit år tilbake. Det skal kunne gje oss fortrinn i planlegginga.

Uttalar frå andre:

I evalueringsarbeidet som vart gjort i forkant av vurdering for 2023 har rådmannen henta inn vurderingar og råd frå kommunalsjefane kor dei har drøfta eller henta inn grunnlag frå sine tenestemråde.

Skule

Vil kunne trenge meir kompetanse på språkopplæring/migrasjonspedagogikk. Språkopplæring og språkhjelp er naudsynt i starten. Kan utløyse behov for fleire tilsette. Dette avheng av delingstal. Det er god plass i skule til fleire elevar.

Barnehage

Har god plass til fleire barn. Samla barnetal styrer ev. behov for auke i personell (pedagog- og bemanningsnorm). Språkhjelp er vesentleg i starten for å tryggje barna.

Vaksenopplæringa

Vurdere å sjølv gjennomføre norskundervisninga og knyte denne opp mot ein av skulane. Behov for kvalifisert personell, min. 50 % stilling om det kjem fleire flyktningar. Dersom me skal organisere og drifte heile vaksenopplæringa sjølv vil det krevje om lag 150 % stilling, med undervisning på ulike nivå.

Kommunalsjef oppvekst samla vurdering

Dersom me klarer å gjere gode organiserings- og planleggingsgrep så bør me kunne ta imot ein god del flyktningar.

Helse

Kapasitetsutfordringar på legesida knytt til traumetesting ved 3-månadskontroll av flyktningar som kom i 2022, samt dei som ev. kjem i 2023. Ein kan forvente forverra helsesituasjon for flyktningar som kjem i 2023 fordi dei no har opplevd eit år med krig. Samla legeressurs må vurderast aukast opp.

NAV

Tenesta har hatt det særst travelt og krevjande i samband med mottak av flyktningar i 2022. 40 personar som skal ha oppfølging med vedtak, tilrettelegging og busetjing er ein stor auke i forhold til det nivået tenesta er rigga for. Vanskeleg å skaffe kvalifisert hjelp/vikarar. Dette har ført til sjukefråveret i tenesta. Treng òg ekstra tilsett i 2023 dersom mange nye flyktningar. Tilbakemeldingar frå innbyggjarar om tilgjengelege husvære som kan leigast tilseier at me skal kunne huse ca. 20 flyktningar, men dette er utanfor sentrale strøk. Det krev logistikkkløysingar.

Kommunalsjef helse og omsorg samla vurdering

Det er behov for gode planar og ROS-analyse for NAV-tenesta i forkant av mottak. Tilgong på husvære avgrensar moglegheitane til å busetje meir enn 20 flyktningar.

Kommunalsjef økonomi og organisasjon samla vurdering

Samnanger kommune bør kunne ta i mot min. 15 flyktningar i 2023.

Vurderingar og konsekvensar:

Vurderingar:

Rådmannen si vurdering av samla tal flyktningar Samnanger kommune kan busetje i 2023 er 15. Grunnlag for dette er at me allereie har motteke 40 flyktningar i 2022 som framleis krev mykje oppfølging. 15 flyktningar kan verte endra med utgangspunkt i mogleg familegjenforeining for dei som kom i 2022, samt dei som ev. kjem i 2023.

Det er avgjerande for kvar og ein av flyktningane at me klarer å ivareta dei fram til at livet i stor grad normaliserer seg, og dei kan klare seg med mindre hjelp frå kommunen. Tenestene våre er relativt små og tilpassa stabile Samnanger-forhold over tid. Når me tek i mot eit ukjent tal flyktningar i ukjent alder vil dette på ulike vis påvirke tenestene våre. Vurderinga er at dette i størst mogleg grad må vektast positivt fordi det både er meningsfullt for den einskilde flyktning som søker ei trygg hamn hjå oss, men også fordi det utviklar kommunen vår at det kjem nye flotte innbyggjarar til.

Somme av utfordringane me vil møte framover skal me søkje å planleggje for på best mogleg vis. Samstundes er det noko me ikkje har tilstrekkeleg oversikt over til å syte for i forkant. Då skal me la oss utfordre på å handle raskt og mest mogleg korrekt. Rådmannen tenkjer at når menneske flyktar frå krig så skal me som har moglegheitar og fridom strekkje oss langt – og også tole noko ubehag – for å bidra til at me alle ein stad lenger framme i løypa saman skal kunne skape gode liv og eit godt lokalsamfunn.

IMDi oppmodar også kommunen om å vurdere kor mange fleire flyktningar (kor av einslege mindreårige) kommunen potensielt kan busetje i 2023 viss behovet aukar. Rådmannen si vurdering er at det er vanskeleg å svare på utover dei 15 me no melder tilbake. Løysinga må difor bli at me ynskjer gjerne ein dialog med IMDi dersom behovet skulle melde seg. Situasjonen kan fort sjå annleis ut også i Samnanger ut på hausten 2023.

Vidare spør IMDi om kva som skal til for å oppretthalde høg kapasitet for busetting i kommunen. Ein viktig faktor er tilgjengelege bustadar, og at desse er i rimeleg nærleik til sentrale funksjonar eller kollektivtilbod. I tillegg må me sjå føre oss ei gradvis oppskalering av dei mest involverte tenestene våre – noko som me i utgangspunktet i praksis allereie er i gong med.

Det følgjer finansiering med kvar flyktning. Denne er meint å skulle dekkje dei kostnadane kommunen

har ved busetjinga. Stønaden kommunen mottok gjeld for kvar flyktning i 5 år.

<https://www.imdi.no/tilskudd/integreringstilskot/>

I evalueringsarbeidet som er gjort no i etterkant av 2022 vert det på mange område vist til gode erfaringar og historiar. Tilsette og innbyggjarar har stått på, kasta seg rundt og involvert seg for å ta godt i mot nye landsmenn til kommunen. Samnanger kommune som organisasjon v/ rådmannen vil difor gje ein stor takk til innbyggjarane for denne innsatsen – dette har vore uvurderleg.

Konsekvensar:

Me vil kunne oppleve at ulike tenestemråde vert utfordra. Helsetenestene våre har til tider vore utfordra av andre årsaker ved at me t.d. har mangla legekompertanse og helsesjukepleiar. Det skal lite til å komme over terskelverdiar som tilseier behov for fleire tilsette.

NAV skal i periodar levere tenester til langt fleire enn det tenesta er rigga for. Samstundes går dette i bølger, og det er venta at våre nye innbyggjarar litt etter litt klarer seg godt sjølve. Me må difor vere tettare på problemstillingane som oppstår. Ei løysing er at me framover flyttar hovudansvaret for flyktingtenesta frå NAV og over på kultureininga. Det inneber likevel at NAV må handsame langt fleire vedtakssaker enn normalt, men at innsats som gjeld øvrige koordinerings- og tilretteleggingsoppgåver kan styrkast.

Me har i dag ikkje tilgjengelege husvære klare til å busetje 15 nye flyktningar, men ser føre oss at dette skal me klare å jobbe oss i mål med.

Konklusjon:

Rådmannen rår til at Samnanger kommune vedtek å busetje inntil 15 flyktningar i 2023. Dette inneber at flyktningar frå ulike delar av verda skal kunne få ei god mottaking og busetjing. I tillegg kan det bli aktuelt at det kjem fleire enn desse 15 på familiegjenforeningsgrunnlag. Det er råd å gjere ei

ny vurdering hausten 2023 dersom det kjem ytterlegare oppmodingar frå IMDi.